

خيري گرپوان

(شعري ٽولگه)

Ketabton.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کتاب پيژندنه:

.....

د کتاب نوم: خير ي گربوان
شاعر: بورجان غايب
کمپوز: عبدالوهاب مومند
اړيکه: (۷۴۹۰۴۳۸۳۴) wahabmomand90@gmail.com
اېډېټ: د بغلان ادبي بهير کره کتنې گروپ
خپرنډوی: بغلان ادبي بهير
خپرنځی: شمال خپرنډويه ټولنه/مزار
چاپ شمېر: ۵۰۰ ټوکه
چاپ وار: لومړی
چاپ کال: ۱۴۰۲ / ۲۰۲۳ ع کال
کچه: رقعي

ددې کتاب د چاپ، پر وېب پاڼو او ټولنيزو رسنيو د خپرولو حقوق
له خپرنډويي ټولني سره خوندي دی!

ډالۍ:

د خپل شعر سپېڅلي غبر ته!

بورجان «غايب» د شعر په دنيا کې

شعر پېژندونکي وايي، څومره چې شاعر په شعر پوهېږي، هغومره يې شعر کمېږي، نه پوهېږم چې د شعر پوهانو دغه اټکل به څومره شاعران ورسره ومني، په اوسني حالاتو کې د ادب په نوم تر ناول، لنډې کيسې، رومان او نورو اثارو شعر ويل او شعر ليکل ډېر شوي او هم د شعر کتابونه زيات چاپ شوي دي، دا ځکه چې په اوسني عصر کې د شعري ټولگې په چاپولو بنديز نشته، که ادبي مرکرونه د شعر ټولگه نه چاپوي، خو اوسني حالاتو دومره سهولتونه رامنځته کړي چې حتا دا دی ځينو شاعرانو په خپل شخصي لگښتونو خپل کتابونه چاپ او لوستونکو ته وړاندې کوي.

د کتاب په کيفيت خبره نه کوم، دا پرېږدم لوستونکو ته چې قضاوت پرې وکړي، خو هر شاعر او ليکوال دا ارمان لري چې کتاب يې چاپ شي چې له هغه جملې زه پرې ليکنه کوم، د بورجان «غايب» شعري ټولگه «څيرې گربوان» ده چې د غايب په ژوند دا لومړۍ ټولگه ده چې چاپېږي. ښاغلی بورجان «غايب» په مرکزي بغلان کې «د کور چنار» په نامه د ادبي بنديار مينه وال و او د بهير په يو ادبي بنديار کې د گاونوالو ادبي تنده په دا لاندې غزل کې داسې ماته کړه، لکه د شبنم پرڅه چې د گلاب په ستوني کې رغړي را لغړي او د گلاب بوتې ته روڼوالی او ښکلا وربښي.

مشاعري وي شاعران وي زه دې نه يم
تل خوشحاله دې ياران وي زه دې نه يم
کور چنار به سم چنار شي چې قوت وي

هر ضعیف دې پهلوان وي زه دې نه یم
لکه ستوري په اسمان کې وي روښانه
هم دې تندر هم توپان وي زه دې نه یم
د خوشحال او د رحمان شمع ترې غواړم
هر یو پوه لکه لقمان وي زه دې نه یم
هر میدان کې یې بری له خدایه غواړم
د دنیا دې اتلان وي زه دې نه یم
تر ابد به حیات وي مرگی نشته
په انسان کې انسانان وي زه دې نه یم
یو بیت شعر به یې په درست جهان ور نه کړم
ما ته گران د خپله ځان وي زه دې نه یم
معلومېرې چې شفا مې د هر رنځ دی
هم طبیب وي هم درمان وي زه دې نه یم
غایب بل ته په دعا دی ځان یې هېر دی
تل دې دا ارزو ارمان وي زه دې نه یم

غایب صاحب د مطلبی، خودخوا او پر ملگرو سر ټکولی او ناراضه
ښکاری او د قلم په ژبه یې داسې غندي:

بد ملگری دې چې مل شي
ښه قسمت به دې بدل شي

د ژوندوانه په اوږدو کې بعضې انسانان د خپلو ستونزو د حل لپاره مثبتې
لارې چارې تموي، چې په ژوندانه کې د خیر ښېگڼې او ښیرازه ژوند د
لاس ته راوړلو لپاره هڅې کوي او ځان خپلې موخې ته رسوي او ځینې
داسې ځوانان هم شته چې د ځوانۍ په نیلي سپور؛ نه د دنیا او نه د

اخرت غم لري او د خوب او خيال په زانگو زانگي؛ فکر کوي چې تل به ژوندي وي، هغه د فارسي ژبې يو متل دی وايي «ابله زنده خوش است» نن سبا ټکنالوژي پرمختگ کړی او داسې برقي ابزار په ننۍ نړۍ کې پيدا شوي چې په مثبتو لارو کارول يې گټه لري. خو اوسني ځوانان يې په منفي لارو کاروي. لکه غايب صاحب مبايل ته په څو بيتو کې داسې اشاره کړې ده:

موبايل کې گانې گورم نه د مشر په منت يم
د گټې د کار نه يم نه هېچا ته ملامت يم
د کارت به درغجن شم چارج هم نشته ده لاليه
د جيب په موبايل باندي ځوانانو کې اوچت يم
گانې د کنجشکک مې دي ثبت کړي موبايل کې
چې راټول په ما ځوانان شي بيا د ټولو د صفت يم
د کور و تباهي ته مې بس داليڅې راغښتلي
ځوانان راته ښه وایي مور او پلار ته مصيبت يم
د ښو پر ځای د بدو گټه واخلم مبايل نه
په کومه لار روان يم چې گوښه له شريعت يم
سرتيټ سترگې مې ښکته لوفري يم شرمولی
راتلونکی شوله وړانه چې اخته په دې لعنت يم
نه مې خپله لار صحيح کړه نه بل چا ته په خبرو
نه مې خپل ځان پېژندلی نه خبر په مسووليت يم
نه مې شرم له چا کېږي رينگ مسکال مې شوله دنده
نه په سيال او غم پوهېږم نه خبر زه له غيرت يم
خوله دې بنده که غاييه مه کوه سپينې خبرې
که هزار ځله مې گرم کړې زه په جهل سلامت يم

د اور له خولې گلان نه دي ټوکېدلي، اور سوزول کړي، اور وړانې دى، اور تباهي ده. کلونه کېږي چې زمور گران هېواد افغانستان کې د جنگ تورې وريځې را خورې دي چې تورو وريځو توره د غم شپه او د جهالت توره لمن چې د شرق او غرب لخوا را خوره ده او ذره چې دا تورې وريځې په سپينو وريځو بدلې شي او لکه د پسرلي په شان په لوړو او ژورو، سمه او غر د رحمت بارانه څاخکي، ژونديو ژوو او نباتاتو ته د بئرازه ژوند هر کلی وايي، غايب صاحب هم د گران وطن په ناخالو ژړېدلى چې وايي:

څوک په مرمۍ څوک په بمو ټوټې شول
 په کوم پرهر په کوم بدن وژاړم
 ولس يې سپر ونيوه هر توپان ته
 له کوم رهبر له کوم واکمن وژاړم
 د ولس کور خو سوله ساتو وړان کړ
 په کوم يتيم په کوم غمجن وژاړم

غايب صاحب چې کله ما د لومړي ځل لپاره د «کور چنار» په ادبي غونډو کې لیده، ملنگ صفت، مينه ناک ښکارېده. په يوه ادبي ناسته کې مو ځنې د تعليم په اړه وپوښتل، ويل يې چې تر نهم ټولگي پورې مې په گاونډي هېواد پاکستان کې د هجرت په وخت کې زده کړې کړي او د اقتصادي ستونزو له کبله يې د بکلوريا تر کچې زده کړې نه دي کړي ولسي شاعر او د ولس له منځه را پاڅېدلى ليکوال دى، د کوچنيوالي يې د شعر او شاعري سره مينه وه.

غايب صاحب په خپل هنري فن او خيال د خپل زړه درد د شعر په قالب کې انځور کړی او په غزليز ډول د خپل قسمت څخه نالېدلی او هم ژړېدلی ښکاري چې دا بيت کې داسې يې وايي:

له خوشحالی دې کړم گوښه قسمته

ډېر يمه تا ته په غوسه قسمته

ناورين تندي د ماتولو وړ دی

روښانه ورځ دې کړه را شپه قسمته

کلونه کېږي د هېواد ولسونه د جنگ د ناورين په لمبو کې سوزېدلي او د جنگ ناخوالو د وطن په فضا توره لمن را خوره کړې ده، دا د امن فضا او د امن د لمر څرک په امېد ورځې او شپې تېروي او د فقر، غربت سلسله لا پسې غځېږي. غايب صاحب داسې وايي:

هر چا له خپله موجوده قوته کار واخيستو

چا په ولس دی ظلم کړی چا ازار واخيستو

تېر حکومت نه مور ته هېڅ په ميراث پاتې نه شو

وخت غنيمت را نه دا ټول ظالم بادار واخيستو

ښاغلی بورجان غايب د خپل افغانيت احساس له وجې نه چا ته ژاړي او نه چا ته خپل گريوان څيروي. د ننگ غيرت پگړی يې پر سر تمبلې او د ټيټ سر ژوند يې نه خوښېږي او که څوک يې په افغانيت او افغاني غرور تور شال وغوړوي، د هغو تاريخ او فرهنگ هم په ادبي ژبه داسې څيروي. لکه دا بيتونه:

که د افغان په غيرت باندې څوک تور شال غوروي
هم به يې تاريخ، هم به يې فرهنگ، هم به يې ديوان څيرې کړم
بیدار شه وخت دې د هغه ننگ او د غيرت راغلی
دا د غفلت درنه پرستن به د پاسبان څيرې کړم

د بناغلي بورجان غايب شعري ټولگه «څيرې گربوان» په لوستلو د مينه والو طبعه روښانه او ادبي تنده ماته کړې، په پای کې دا خبره کوم چې يو څوک د چا په ادبي اثر څېړنه او شننه کوي، د دې دوو اصولو په رڼا کې بايد وڅېړل شي، لومړی د فورم په لحاظه او دويم د محتوا په لحاظ؛ د فورم په لحاظ د بورجان غايب په اشعارو کې يواځې غزل تر سترگو کېږي او نور فورمونه لکه څلوريزې، نظم، ټييزې او ازاد شعر څرک پکې نه ليدل کېږي نو مالومه ده چې غايب صاحب د غزل سره د ده بې کچې مينه ده، دغه راز غايب صاحب شاعري له درد احساسه ډکه شاعري ده نو مې چې د ده څو کلام نمونې ولوستلې، زړه او سترگې مې بلې خواته نشوی اړولی، تر پايه مې لوستې؛ خو څه کمې او زياتې به د سيلاب له مخې او يا د وزن له پلوه پکې وې خو هغه پرېږدو، د ده د کتاب لوستونکو ته چې قضاوت پرې وکړي.

غايب که څه هم زده کړې نه لري خو د ده ناسته پاسته علما، ادبي فنکارانو او هوبنياره خلکو سره ده، وايي «گلونه رنگ رنگ عطرونه يې يو رنگ» غايب شاعري لکه د نامتو وتلو شاعرانو په څېر له تخيل او تصويره ډکه شاعري نه ده خو په خپل ادبي هغو يې ساده، سليس کلمات او الفاظ په خپل فن کلام کې کارولي چې هر څوک يې ولولي، مانا او مفهوم ترې اخيستی شي.

څيرې گربوان

شعري ټولگه

بناغلي غايب ته د «څيرې گربوان» ټولگې مبارکي وایم، د خدای ج
څخه د اوږد عمر غوښتونکی یم، قلم يې خوزن او د لا زیاتو
بريالیټوبونو په هیله!

په درنښت

جمعه خان توخي

د بغلان ادبي بهیر غړی

۱۴۰۲/۲/۲۲

غايب ستوري

که د غايب ستوري په لټون ياست، نو د مرکزي بغلان د ښار سيمو څخه د ډېرو شاپو او کروندو ځکه څخه به تېرېږئ، د بغلان سيند څخه به پورې غاړې اوږئ، سيند به د شنو کروندو منځ کې پاتې کېږي او تاسو به ترې ځئ، خو چې د کور چنار او منگلو کلي روياري کوئ تر هغو به د آل خواجه او نوروزک شاپي للمې تاسو ته انتظار باسي، هو منگلو په کلي کې د هغو شيهدانو جندي ښه په خوند رپېري کومو چې د وينو څښونکو اجنيانو جندي ورپېتې کېږي، له دعا وروسته به د خدايدادخپلو په مالت پېښ شئ، له دې ځايه د غايب ستوري خبرې گروبان رېښکې پيلېږي يو صادق او د نړۍ له ډېرو شرلتو عناصرو سره نا اشنا، غايب بورجان ژوند کوي هلته يې کور او اديره ده، لگيا دی د سمون او اصلاح لپاره خپلو هم اړه موجوداتو ته نصيحت کوي او ژاړي.

و سترگو ته مې گوره ستا د مينې اوبښکې څاڅي
کاذبې اوبښکې ندي ته پر ما نشې غلط

دغه له سترگو غايب ستوري د خپلې ټولنې نبض سم پېژندلی او د بل انسان غاړې ته ناروا غم ور اچول چې د ناسمو رواجونو څخه سرچينه اخلي، ترې ځورېږي په پوره جرئت او نرم کلام سره د ټولنې وگړو ته د نصيحت ژبه کاروي.

ظلم چا وکړ، چا يې غم، چا يې سزا وليده
چې خور او لور په کې زخمي شوه دغه ښکار څه پکار

غايب بورجان د مينې له هجره په ځان تاوېږي، ملنگ غايب په وجود کمزوری او په ډېره کې سپين پيدا کړي دي، خو د هجر او نا متوازن وېش څخه لاهم په شکايت او ژړا دی، لايې دغه درد نه ده هېر شوی او ښکاري چې دغه ښکارنده لکه د وجود غړي تر ډېره ملگرتيا کوي.

د ماهي په شان په وچه کې لويدلی يم غايبه
يار مې ستوری د اسمان شو راته مه وايه مه ژاړه

د کرکر گلونو دغه غايب ستوری لکه د ټولنې نور ناصح انسانان د خپلې چيغې تقدس او د اورېدونکو کانه غوږونو له څوره په ځان راغلي دي، لکه د نوح لارويان عمر يې د قوم اصلاح ته وقف کړ خو د محدودو اورېدونکو پرته ټول قوم د عذاب اوبو وخور، په سرو سترگو غايب محزون اسويلي وباسي.

وچاته وژاړم، وچاته خپل گړېوان څېړې کړم
فرياد مه نه اوري که ټول کميس په ځان څېړې کړم

ملنگ غايب د نصيحت کچکول ټولو ته اوږد کړی دی او د خپلې سپېڅلې توبېرې څخه په هر موجود ښېگنې او ښکې لارې ورم شيندي، د حاکميت تخت ناستو ته د بقا او فنا سبق ښه په خوند اوږوي.

غايب قسم خوري ما خو ډېر واکمن ذليل وليدل
چا چې د خپل مظلوم ولس نه فاصله زياته شوه

الله تعالی د کرکر گلونو کاروان د همداسې گړندي او محفوظ ولري، چې راتلونکې نسلونه يې د پند او ادبي ښکلاو څخه له باران گټمن شي، بورجان غايب صيب ته د (څېړنې گړېوان) لومړۍ شعري ټولگې

چاپ مبارڪي وائيم او همدا راز د بغلان ادبي بهير ٽول غرو ته چي د
ڪتاب چاپ اڀونده موضوعات لکه: ڪره ڪتنه، اڀڀٽ، ڪمپوزينگ،
خيرندوي او ٽولي چاپ چاري بي په بريالي توگه مديريت ڪرل، ٽولو
ته بيا بيا مبارڪي وائيم.

په ادبي مينه

عبدالامين صافي

بغلان ادبي بهير

۱۴۰۲- جوزا

ملنگ صفته شاعر

خومره چې د شاعر پر شعر خبرې گرانې دي، هومره د شاعر پر کرکټر هم بحث گران تمامېږي. لکه څنگه چې د ادبپوهنې په کتابونو کې شعر مرموزه وينا بولي، همداسې د يو انسان کرکټر هم د ارواپوهنې له مخې پېژندنه يې سخته وي. آن شعر پوهان وايي چې د شعر اړه مانا د شاعر په زړه کې نغښتې ده، څنگه چې د شاعر مطلب او موخه په شعر کې اوبدل شوې وي، کېدای شي مور يې د خپل له نظره مانا ترې اخځ کړو، ځکه شاعر خپل درد ژپروي او مور تر هغې اندازې له شعر څخه د مانا حس درک کوو چې يا مو هغه صحنه ليدلې / اورېدلې وي او يا مو تجربه کړي وي. څه چې د شعر پېژندنه کې مور سره تر ډېره په ظاهري مانا او تر لږ اندازې په باطني مانا کې مرسته کوي، هغه د شعري صنايعو او ځانگړنو په مرسته تشخيصول او را برسېره کول دي. په ورته توگه ارواپوهنه کې وايي چې د يو انسان کرکټر هم د هغه له کړنو، خبرو او ستايل له مخې تشخيصېدلی شي، کوم چې د يوه انسان خوی او خواص هغه کرکټر او ځانگړنو خوا تمايل کا.

خومره چې ما د بورجان غايب شعرونه لوستي، هغومره مې د ده ملنگي، خلوص او مينه د ولس او وطن پر وړاندې حس کړې ده. لکه څنگه چې غايب صاحب ملنگ صفته کرکټر لري، سپينې خبرې کوي، د زړه او د خوله خبره يې يوه وي او د ملنگ په څېر ساده جامې او په يوې لري پرته سيمې، ملنگانه ختین کورگي کې، ژوند کوي؛ همداسې د ده شعر هم روان، سليس، د ولس په ژبه برابر او کليوالي رنگ لري، د زړه او د خوله خبره يې په شعر کې يوه وي او د چم گاونډيانو ژړا، د تېر

شل کلن جگړې له امله د ختین دېوالونو وړاندېدل او د ځوانې ککړۍ د شهیدانو درد هم ژپروي. اصله خبره همدا ده چې د غایب صاحب د شعر رسالت د ولس ناخوالې انځوروي، کله یې چې ولولې داسې فکر درځي، چې دی د مظلوم ولس د زړونو انځورگر دی، لکه څنگه چې یو ملنگ د یو چا لپاره د خیر دعا کوي، غایب صاحب هم د ولس بنادي لپاره د خیر لاسونه لپه کړي دي، که له یوې خوا د ولس درد ژپروي، خو له بلې خوا د خیربښګڼې دعا ورته کوي.

د غایب صاحب شاعري کسبي نه، بلکې ذاتي ده. دا د خدای متعال یوه لوربڼه ده پرې، چې ده ملنگ صفته شاعر ته یې د شعر ویلو استعداد ورکړی. غایب صاحب خپله وایي، چې یوازې تر نهم ټولګي پورې یې زده کړې کړي دي. نه دی له کوم اکاډمیک چاپیریال څخه فارغ شوی دی او نه هم د ده شاعري کومه کسبي مهارتونه لري. مازې غایب د ولس لمن نیولې ده، د شاعرۍ ځانګړنې یې د ولسي ادبیاتو خواصو خوا تمایل کوي او د نوموړي شاعري تر ډېره طبعي رنگ او جوړښت لري. که څه هم د شعر وزن پوهنه ورته ګرانه برېښي، خو د شعر په جوړونه کې کوم بیتونه چې تر منځ (سیلابوتونیک) هماهنگي ولري، دی خپله شاعري پر مخ بیایي او د شعر آهنگ له مخې خپل شعرونه لیکي. همدارنګه کندهارۍ لهجه د غایب په شاعرۍ کې غالبه ده، د اېډېټ او کتنې پر مهال کره کتونکو تر ډېره په معیاري ژبې باندې ټینګار او سمونې کړي دي. د موضوعاتو له مخې د غایب صاحب په شاعرۍ کې د مور ستاینه، د ولور اخیستلو غندنه، معلم ته لارښوونه، فکر روزنه، د آشتي او سولې خواږه لفظونه، فساد غندنه، د ښې حکومتولۍ وړاندیزونه، له هجران نه کړېدل، موبایل نه سمه ګټه

اخيسته، قسمت خخه شكايه، بد ملگري، عشق او وطني مينه د ده په شاعري كې نغښتي عناصر دي.

بورجان غايب د يوې ټولني منتقد په توگه خپل ليدلي حالونه يې په ښه انداز نقد او هم يې لارښوونې ورته كړي دي. د ټولني ناوړه دود لكه «ولور اخيستل» د جنگ غندنه، هغو ځوانانو ته چې له وطنه بهر زړه ښه كوي، د شعر په ژبه ورته داسې كيسې او روايتونه رانغاړي، چې د تجارو يوه گډوله جوړوي. غايب صاحب خپل شعري استعداد داسې څرگندوي چې يوه كيسه او حكايت هم د شعر په ژبه اړوي، لكه ده خپل د سيمې (نوروزك) يوه جالبه كيسه په ياده شعري ټولگه كې په مور لولي. همدارنگه نوموړي خپلو شعرونو كې نوي تركيبات كارولي دي، لكه نيمگري ژوند لپاره «نيم ځالي ژوند» بل دا چې د الفبا توري يې په مسلسل ډول په شعر كې توصيف كړي او راوړي دي.

بورجان غايب د علم خپرولو پلوی دی، نوموړي خپله سيمه كې هم په (معلم صاحب بورجان) مشهور دی او ډېره موده يې خپله سيمه كې د ښوونكي سپېڅلي دنده هم پر مخ بيولې ده. دی په يو ځای كې وايي:

نه مې دولت نه مې حساب پكار دی

زما قلم، كاغذ، كتاب پكار دی

يوه ورځ زه او «احسان الله احساس» د ده دېرې ته ورغلو، غايب صاحب خپل كليوالي عادي ژوند باندې لگيا و، ځينو زورواكو د ښوونكي سپېڅلي دنده هم ترې اخيستې وه، دی اوس په مالدارۍ او دهقاني باندې بوخت و، د كور تر مخ يې د مېوو يو لوی بڼ هم درلود، ما ورته كړل، كه څه هم اوس امنيت حاكم دی، جگړې نشته، نور د ژوند بدرنگۍ پرېده، خپلو شعرونو كې مينه والو ته دې د ژوند ښكلا را

برسېره کړه، دوی مینې ته را وېوله، چې له ژوند څخه نور هم خوند واخلي. دی یو څو شېبې چورتې شو او بیا یې راته وویل (چې څنگه ټولنه روانه وي زما شاعري به هم ورسره همغه شان روانه وي). خدای متعال دې غایب صاحب ته د عافیت ژوند ور نصیب کړي، ډېر پاک زړی انسان دی، زه نورې خپلې خبرې په دې «ملنگ صفته او ولسي شاعر» پای ته رسوم، د خوښۍ خبر دا دی چې بغلان ادبي بهیر یې د «خیرې گربوان» شعري ټولگه چاپ کړې ده، لومړی دې ده ته مبارک وي او بیا دې د ده د شاعرۍ ټولو مینه والو ته؛ د کرکر د گلونو دا لړۍ دې تلپاتې او زرغونه وي. د نوروزک غمې د لا نورو پنځونو په هیله!

د پاچاهۍ لایقه یاره

د بزرګۍ کیسې دې واورم وویارمه

په خورا ادبي مینه

عبدالوهاب مومند

۱۴۴۴/۱۱/۲۷

بغلان

مناجات

شپه د قدر، ورځ د اختر کړې ربه
په سپین ایمان مو منور کړې ربه
تېره روژه شوه، مور صابر پاتې کړې
د مغفرت شال را پر سر کړې ربه
الله زموږ دغه ناچیز عبادت
قبول، منظور یې په خپل در کړې ربه
یا ای هادي را هدایت که نصیب
مور هدایت ته برابر کړې ربه
ته یې خالق او هم مالک پاچایې
څوک په جان څوک په سقر کړې ربه
ربه دا ستا رضا زموږ نصیب کړې
مور یوو بدتر ته مو بهتر کړې ربه

د زړه مالکته راته زړه صفا کړه
لر مو له خوف او له خطر کړې ربه
ستا د پوښتنې مور ځواب نه لرو
را شفاعت د پیغمبر کړې ربه
خالق سبحانه خپل حبیب په خاطر
ته خپل رحمت راته ناصر کړې ربه
لاسونه پورته د رحمت په امېد
روښانه ورځ مو د محشر کړې ربه
په بندگانو کې غایب ناچار دی
ایمان توبه یې د سفر کړې ربه

قسمت ۳

له خوشحالی دي ڪرم گوڻيه قسمته

ڊپر یمه تاته په غوسه قسمته

ناورین تندي دماتولو وږ دی

روښانه ورځ دي ڪڙه را شپه قسمته

د ازلي په تقدیر څه نصیب شول

زه خو له تا ڪوم گیله قسمته

دومره قصور نشته ڇي ته يي گڻي

ڇي لتوي راته پلمه قسمته

دا يو غم نه دی ڇي يي تير ڪڙمه زه

زه وزگار نه شوم يوه شپه قسمته

وايي خزان باندي سپرلي به راشي

لر تسلي خورا ڪوه قسمته

فکر او غم دی خوشحالی کومه ده؟
ولې دې دومره کړم خپه قسمته

په دې نیم خالي ژوند ستومانه شومه
نور به کوی را باندي څه قسمته

یا خومي پرېږده یا له ژونده وځم
د غایب دا عظم وعده قسمته

نصیب

د خندا پر خای ژړا ده را نصیب

د اعمالو دا سزا ده را نصیب

آینه د خپل عمل ده رانه ورکه

د خپل جرم دا جفا ده را نصیب

د حریص دا وړې سترگې نه مړېږي

د ظالم نفس تقاضا ده را نصیب

چې اخلاص او صداقت نه وي عمل کې

بس نیمگړې مو دعا ده را نصیب

مدام یوو د غلیمانو تر غابنې لاندې

په ملکو کې آریانا ده را نصیب

د یوه څخه چې خلاص د بل په خوله شو

دا د کوم مظلوم بڼه ده را نصیب

توړې شپې د توره بخته را سره دي

دا د غم پېټۍ په شاده را نصیب

بس د علم رنایي مو نصیب نه شوه

١ تل سنگر مرمۍ سلا ده را نصیب

خوشحالي پلوري غایب غمونه اخلي

ازلي دغه سوده را نصیب

شمع او پتنگ

چې عاشق شو خوار پتنگ په شمع باندي
ټول وجود يې سره لمبه شو ولوېد لاندي

هر عاشق په عاشوقۍ کې خپل مقام وي
خو تر ټولو نه پتنگ شو ترې نه وړاندي

زورور

هر چا له خپله موجوده قوته کار واخيستو
چا په ولس دی ظلم کړی چا یې ازار واخيستو

تېر حکومت نه مور ته هېڅ په میراث پاتې نه شو
وخت غنیمت رانه دا ټول ظالم بادار واخيستو

کوتر مې خلک د دې لارې نه یې ډېر وژړل
اوس ډېر خوشحال دي د بې لارو څخه یې لار واخيستو

دا یې انصاف په یو سرک شو بل رمت پاتې شو
په یوه خوار باندي یې ټول د سرک بار واخيستو

ډېر داسې ول چې دې سرک یې قسمتونه خوړل
چې راغی زور هم یې قسم، هم یې اقرار واخيستو

و زورور ته هر سړی عاجزه بڼکاري اشنا
خود به راضي وي زورور لاس کې متار واخيستو

آل خواجه شول کوهي کار د سرکونو وروړه
د بلوڅانو عجيبه د تېر وخت وار واخيستو

مخکې بلوڅ به د ځنگل اوبو کې غرق اوسېدل
اوس يې په دښته کې مالچر زموږ د پلار واخيستو

بلوڅ چې لارې جوړوي کار دې پخپله وکړي
اهلي خواجه څخه يې لار او هم روزگار واخيستو

اهلي خواجه قوم به دا لوی سرک منلی نه وای
د طالبانو له ټوپک څخه يې ډار واخيستو

غایب دا وايي په هېچا غاښونه مه لگوي
بهبود به نه شي د ازار نه چا بازار واخيستو

يادوونه: د مرکزي بغلان په شمال لويديځ د آبقول په سيمه کې يو کلی
د «آل خواجه» په نوم يادېږي، «بلوڅان» د مرکزي بغلان په لويديځ کې
يو کلی دی.

الفبا توري

شروع په بسم الله کړم، الف اسم د سبحان دی

ب - بنده ته توبه کړه، بیا ارمان دی

ث - ثواب طلب کړه، ج له جلاله ویرېږه

خ - که خدای راضي شي، د دلیل خای دې جان دی

ذ - ذکر درب کړه، روان په سمه لار شه

ز - زنکدن کې سین د ساه وتل ډېر گران دی

شین شکر گزار شه، ص صفا ده لار معلومه

ض - په ضلال نه شي، ط شیطان د بنمن انسان دی

ظ - په ظلم زور ع په عاجزو ستم مه کړه

غ - غالبه خدای دی، ف فقیر خان دی ناتوان دی

ق - قابله خان کړه، ک د کبر منزل گوره

ل - لا خو ژوندي یوو، م مړي جوړ په قبرستان دی

ن - نگیر په قبر و واحد کوي پوښتنه

ه - هغه به خُواب ورکړي چې تېر کړی یې ایمان دی

ل - الف همزه الم یا نېک نظیر شو

ی - ای هادي ربه رحمت خو بي پایان دی

خلاصه الف با شوله د شعر په ژبه باندي

کرم د رحمت وکړي غایب غرق په عصیان دی

کور چنار مشاعره

مشاعري وي شاعران وي زه دې نه يم
تل خوشحاله دې ياران وي زه دې نه يم
کور چنار به سم چنار شي چې قوت وي
هر ضعیف دې پهلوان وي زه دې نه يم
لکه ستوري په اسمان کې وي روښانه
هم دې تندر هم توپان وي زه دې نه يم
د خوشحال او د رحمان شمع ترې غواړم
هر یو پوه لکه لقمان وي زه دې نه يم
هر میدان کې یې بری له خدایه غواړم
د دنیا دې اتلان وي زه دې نه يم
تر ابدې به حیات وي مرگی نشته
په انسان کې انسانان وي زه دې نه يم

يو بيت شعر به يې په درست جهان ور نه کړم
ماته گران د خپله ځان وي زه دې نه يم

معلومېږي چې شفا مې د هر رنځ دی
هم طبيب وي هم درمان وي زه دې نه يم

غایب بل ته په دعا دی ځان يې هېر دی
تل دې دا ارزو ارمان وي زه دې نه يم

بد ملگری

بد ملگری چې دې مل شي
 بڼه قسمت به دې بدل شي
 په فضول به عادتې شي
 په عقبا کې به خجل شي
 بد یار د ابلایس ورور دی
 په ذلت باندي دې پل شي
 نفس شیطان او بد همراه شي
 د ایمان خځه تخیل شي
 درې طرف د بلاگانو
 ترینه خلاص په کوم یو چل شي
 د بد یار و زور ته گوره
 په خپل کور کې اور په بل شي
 د بد یار نه چې بیزار شي
 افرین په دې عاقل شي
 د بد یار نه تور مار بڼه دی
 د غایب دغه متل شي

غلط غلط

یقین د محبت په بې وفانه شي غلط
ظاهر کې د بسکلو په خندا نه شي غلط

په حسن او حواني باندې غرور لوی ناپوهي ده
حسنونه خاورې شوي وار به ستا نه شي غلط

د دنیا خیال و هوس د خوب لیدل دي نور څه نشته
یو پرک دی یوه لمبه ده په رڼا نه شي غلط

د بنو یې غشی جوړ دی د زړه وینې پې وباسي
د ظلم او ستم په انتها نه شي غلط

دلبره ستا په مینه کې صادق یم باور وکړه
رقيب په دې سرو سترگو په ژړا نه شي غلط

و سترگو ته مې گوره ستا د مینې اوبسکې خاشي
کاذبې اوبسکې نه دي ته پر ما نه شي غلط

مستقیمې لارې درومه دنیا پاتې ده غایبه
وفا او بقا نشته په دنیا نه شي غلط

سترگې

خبرې بورې سترگې، سپين مخ ونه د چنار لري
بانې شول لکه غشي انگي لکه انار لري

پوزه يې مايله خومره بڼکلي ورسره بڼکاري
څه عجيبه شونډې مې جانان د نوبهار لري

څو خبرې يې وکړلې په مينې باندي ما سره
څه بڼکلي خندا لري او څه بڼکلي گفتار لري

بڼه ونه رسا لري باريکه ليلا بڼه بڼکاري
دغه صورت خوښ زما رقيب په کې څه کار لري

تندی او خولې صفت يې دا هم وړ د ستايلو دی
زنه يې منه شوه مړاوې زلفې په رخسار لري

زړه مې په ټوپونو شي دا ستا د مخ ليدلو ته
ليلا مخ را څرگند کړه چې غايب ستا انتظار لري

مورجاني

ته وي ميزبانه ستا شيدو به مي تغذيه كوله
دا ستا بي شمېره شېگيرې به زما هېرې نه شي

د بنو او بدو تميز نه و، مرور به شومه
د جان قربان د ناز شېبې به زما هېرې نه شي

زما سره دې په وړه ژبه خبرې كړلې
ستا د بچو بچو نارې به زما هېرې نه شي

زما د خاپوړو خو قدمه خوشحالي وه په تا
ستا د لاسونو اشارې به زما هېرې نه شي

گرانې مور جاني ته مي مينه وي د ژوند تر پايه
سپيرې سپيرې ستا هديرې زما هېرې نه شي

بي انتها دې صفتونه دي غايبه پوه شه
خوږې خبرې او قيصې به زما هېرې نه شي

موبايل

موبايل کې گانې گورم نه د مشر په منت يم
د گټې د کار نه يم نه هېچا ته ملامت يم
د کارت به دروغجن شم چارج هم نشته ده لاليه
د جيب په موبايل باندي ځوانانو کې اوچت يم
گانې د کنجشکک مې دي ثبت کړي موبايل کې
چې را ټول په ما ځوانان شي بيا د ټولو د صفت يم
د کور و تباهي ته مې بس دا ليڅې را نغښتلي
ځوانان راته ښه وايي مور او پلار ته مصيبت يم
د ښو پر ځای د بدو گټه واخلم موبايل نه
په کومه لار روان يم چې گوښه له شريعت يم
سر ټيټ سترگې مې ښکته لوفري يم شرمولى
راتلونکې شوله ورانه چې اخته په دې لعنت يم

نه مې خپله لار صحيح کړه نه بل چا ته په خبرو
نه مې خپل ځان پېژندلی نه خبر په مسوولیت یم

نه مې شرم له چا کېږي رینگ مسکال مې شوله دنده
نه په سیال او غم پوهېږم نه خبر زه له غیرت یم

خوله دې بنده که غایبه مه کوه سپینې خبرې
که هزار ځله مې گرم کړې زه په جهل سلامت یم

ولور اخیستل

لار د ذلت د رواجونو بیا دا لار څه پکار
چې خدای^ج رسول وي ترې ناراضه هغه کار څه پکار
نڅه او نر دواړه الله خپل بنده گان گڼلي
له دې نه مه کوه انکار دغه انکار څه پکار
ظلم چې وکړو، چایې غم، چایې سزا ولیده
چې خور او لور په کې زخمي شوه دغه ښکار څه پکار
د لور په وینو په دې ظلم زوی ته کور جوړوي
چې دا تمیز و، د دې پلار وایه دا پلار څه پکار
رواج ولور یې خپل ځان ته قانون جوړ کړی
دا ظلم مه کوه اظهار داسې اظهار څه پکار
د گل ښکلا مزه کوي د خپلو گلو سره
چې پرې گلونه زخمي کېږي هغه خار څه پکار

لا هم تر اوسه بودا ويني د خواني خوبونه
په کړوپه ملا لاس کي امسا په غاړه هار خه پکار

که په لکونو ولور واخلي پري بهبود به نه شي
غايبه خان به کري ازار د بل ازار خه پکار

وژارم

زه په ولس که په وطن وژارم
له کوم ظالم له کوم دښمن وژارم

هم پر وطن هم پر بدن راته بمونه اوري
په کوم بلبل په کوم چمن وژارم

اوس د گلونو خای اغزو نیولی
په کوم بورا په کوم گلشن وژارم

خوک په مرمی خوک په بمو ټوټې شول
په کوم پرهر په کوم بدن وژارم

ولس یې سپر و نیوه هر توپان ته
له کوم رهبر له کوم واکمن وژارم

د ولس کور خو سوله ساتو وران کړ
په کوم یتیم په کوم غمجن وژارم

وجود یې نشته په بمو الوتی
په کومو وینو کوم کفن وژارم

له کوم فساد له کوم زيانکار وڙاږم

له کوم يو غله له کوم رهزن وڙاږم

په څلور خواو کې دوستان نه لرو

له کوم غربي له کوم جرمن وڙاږم

وطن ولس غم له غايب سره وي

په کوم پردي په کوم مين وڙاږم

تبر شو

د ورځې تلې نه شو د شپې به تبر شو
د رقيبانو تر گوڅې به تبر شو
زه يې په مينه باندي گرم گنلې
بس د هر چا د دې لانجې به تبر شو
ماته د زړه خبرې سپينه کوه
د دغې پټې اشارې به تبر شو
هر څه چې تبر شول بېرته نه جار وځي
راځه له دې زړې کيسې به تبر شو
ما درته ويل چې د زړه حال مه وايه
د ظالم وخت د دې څپې به تبر شو
په دې مالت کې غمازان اوسېږي
له دې خپل کور او خپل دېرې به تبر شو

اوس هر گړنگ به تل هموار گڼو مور
د خپل ژوندون له دې اسرې به تېر شو

راځه جانانه په ها بلې کوڅې
که چېرې بندې وي پر دې به تېر شو

غایبه وخت په تا بوج شوی نه دی؟!
نور به د فکر اندېښنې به تېر شو

معلم

د معارف معلمه وکړه دې ته پام
په څلورو دېوالو ولاړ دی بام
هڅوونډه د تېر درس او نظافت ده
هم د نظم د سپلین لره مدام
په هر دم قدم کې وار بیا د موضوع شو
په همدې کې شاگردان پوه کړه تمام
د مشق او تمرین کار درېیم قدم دی
په مشق پانېو کې لایق دی که ناکام
څلورم ارزیاېي د تدریس وکړه
نوهله به بیا تدریس شي اختتام
دا څلور جامه اوبه په شاگرد وڅښه
په مانا کې به شیرین شي ستا کلام

نوسم اخله په احتياط څلور قدمه
غوږېدلى دى په هر قدم كې دام

هم پر تا باندي لازم درسي مواد دي
لتوي به يې كه ورځ وي كه ماښام

ته د درس مشاهدي ته بيا چمتو شه
چې دې لري نواقص؛ واورئ پيغام

امنيت غواړو

بې پوستې او بې سنگره امنيت غواړو
بې له ټانگ بې له رنجره امنيت غواړو
نه ناټو او نه د پاسه بمبار غواړو
بې ټوپکه بې عسکره امنيت غواړو
چې نا حقه خواهشات و مخ ته بيایي
ټوله غرق شو بې گودره امنيت غواړو
بې خطره افغانان غواړم وطن کې
له پاميره تر خيبره امنيت غواړو
دا مظلوم ولس تبا شو بې قصوره
زخمي مړه شي نا بېره امنيت غواړو
حق ولاړ به همېشه په خپل مقام وي
باطل و خوړل ککره امنيت غواړو
ولې سوله خوشحالي نه راوړي کور ته
لرې لاس کېږي له خنجره امنيت غواړو

افغانان که امنیت غواړي امنیت نشته
اوبه خړې دي له بره امنیت غواړو
چې حاکم مو امین نه وي امنیت نشته
په زور نه کېږي پدیره امنیت غواړو
دا ناتیو او دا فساد به زمه وار وي
ولس لري او له سره امنیت غواړو
بُن کې جوړ چې حکومت شو دا مو حال دی
کیسه وړانه شوه له سره امنیت غواړو
هر ظالم همدې ولس په مخه کړی
لري نه ده دا خیره امنیت غواړو
زموږ ټولو دا یو سوال دی ربه تاته
وطن پاک کړې له کافره امنیت غواړو
صداقت او اعتماد غواړو غایبه!
گوندې ورځ مو شي بهتره امنیت غواړو

هجران

په قسمت کي مي هجران شو راته مه وايه مه ڙاږه
ستا ديدن مي ډېر ارمان شو راته مه وايه مه ڙاږه

ستا يادونه مي اي ياره والله خوب کي څرپوي تل
زخمي زړه مي بي درمان شو راته مه وايه مه ڙاږه

په بدن مي لږزه راشي چي رقيب دي خنگ کي گورم
لوند په اوبسکو مي گربوان شو راته مه وايه مه ڙاږه

چاته وڅارم صنمه وايه کومې خواته لار شم
په لمسون خپه جانان شو راته مه وايه مه ڙاږه

بي وفا غوږونه نشته، که هر خو چينغي فرياد کړم
بس په صبر مي گوزران شو راته مه وايه مه ڙاږه

تور د سترگو به مي سپين شي که مي ته په نظر نه شوې
سود خو نشته ډېر مي زيان شو راته مه وايه مه ڙاږه

نه به ورگ د سترگو نم شي نه به دا راته مسکا کڙي
اور په ما پوري بغلان شو راته مه وايه مه څاره

د ماهي په شان په وچه کې وليدلی يم غايبه
يار مي ستوري د اسمان شو راته مه وايه مه څاره

انتظار ایستلی

گرانه و تا ته مې په شپو شپو انتظار ایستلی
په خپله ما د زړه په مینځ د مینې تار ایستلی

د چا رضا ده چې د ښکلو صفتونه کوي
ما خو په ټولو ښایستونو کې خپل یار ایستلی

اوس به د لمر وړانګې زما بدن زخمي زخمي کړي
ظالم رقیب راته د سوري ها چنار ایستلی

جانان د لرې اشاره کړه لاس په لاس به گرځو
چې ور نږدې شوم له لستونې څخه یې مار ایستلی

د بې وفاو زړه په هېچا باندې نه یخېږي
بیایې د چا د زړه ویشتلو ته یې وار ایستلی

کله وفا کله جفا په دې زه ښه پوهېږم
خپل سر دې وخورې چې چا مینه کې دا کار ایستلی

په بدې ورځې مې ته ښه وپېژندلې اشنا
تا خو په ښې ورځې کې نوم د افتخار ایستلی

بابا به وٺي په خپل کړي احسان ونه ژاړي
په اخر عمر کې له کوره له اختيار ايستلی
په ناداري خو بنايسته غايب بدرنگه بڼکاري
نن دنيادار احمق سړی هر چا هوښيار ايستلی

څو ته لا خاندي ولي؟

ډېرې ترخې مې ورځې شپې شوې ته لا خاندي ولي
اوبنکې مې تويې سترگې سرې شوې ته لا خاندي ولي

هره جفا دې زما په زړه باندي داغونه ايښي
چې د رقيب خواته نژدې شوې ته لا خاندي ولي

د عشق لمبې دې زما د زړه وينه را وچه کړله
لا مې د زړه غوښې را پرې شوې ته لا خاندي ولي

دا زه منمه چې وفا به خداى در کړي نه وي
سمې خبرې دې کړې شوې ته لا خاندي ولي

غماز دا ستا کوڅې ته پرې نښودم، شوم مايوسه
زما وړې وړې سلگۍ شوې ته لا خاندي ولي

بس د وفا تمه په تا کې ياره پاتې نه شوه
د غايب زړه درته ښېرې شوې ته لا خاندي ولي

څيرې کرم

و چا ته وژاړم، و چا ته خپل گربوان څيرې کرم
فرياد مې نه اوري که ټول کميس پر ځان څيرې کرم

هر چا د خپلو خواهشاتو پسې منډه کړې
که زه هر څو په چينغو چينغو خپل دهان څيرې کرم

د وفا بوی خو دې زما تر پوزې نه رسېږي
د بې وفا جانان تصوير به په ډېران څيرې کرم

نه مې خوشحال سپرلی په ژوند چېرې مسکان ليدلی
دغه تياره سپېره لمن به د خزان څيرې کرم

پرېږده طبيبه چې مې وينې په دې خاوره څاڅي
زخم، ملهم ټولې پټې به د پاسمان څيرې کرم

که د افغان په غيرت باندي څوک تور شال غوړوي
هم به يې تاريخ، هم به يې فرهنگ، هم به يې
ديوان څيرې کرم

بیدار شه وخت دې د هغه ننگ او د غیرت راغلی
دا د غفلت درنه پرستن به د پاسبان خیرې کړم

رقیبه ستا په دې سخا کې د ریا نښه ده
تعجب نه ده که گیلیم، که دې سترخوان خیرې کړم

که د غایب سره په غم د ولس چانه ژړل
قلم به مات کړمه کاغذ به پسې وران خیرې کړم

نه به ڙارم

نه به ڙارم، نه به ڙاري، نه به ڙارڻي

نه به غوارم، نه به غواري، نه به غوارڻي

په هر حال کې د مظلومو خبردار ښه

مرگ او غم زموږ ولس په کې رانغاړي

په خپل ژوند مو خوشحالي ميندلې نه ده

نن د يو سبا د بل زېري به راوړي

دغه حال ژوندون تريخ کړي د هر چا دى

د نن يو سبا د بل سر ته ولاړي

څه گناه مو ده ظالمه وايه ولي؟

په دې ښکلو، ښايستو مو خاورې واوړي

پر ماشه چې گوته ږدي نښه صحيح که

تا خو زموږ کړي بي گناه خونې ويجاړي

هر قوم گوره خوشحالي سره ژوندون کا
مدام رو رو زموږ له سترگو اوبسکې لارې
دغه حال کې هم به مړه یوو، هم به پړه یوو
نشته هېڅوک له مظلوم سره هم غاړې
چاته وژاړو و کومې خواته لار شو
غایب ځکه وروي په خپل سر کانې

تېروو

دا يو غم زموږ نه دی هزار بار غم تېروو
خلاص نه شو له گوزاره بل گوزار هم تېروو

د دين، وطن لپاره زموږ هر څه قرباني دي
زموږ ژوند خدای^(ج) په لاره په دي لار هم تېروو

ظالمه ستا نه مخکې دا زموږ جونگره وړانه
اوس وار غريبه ستا دی، ستا بمبار هم تېروو

هېڅ وخت زموږ بدن د دي پردو زخمو خلاص نه شو
دا سرې لمبې لا څه دي سور انگار هم تېروو

د موسی هغه امسا يوو، هېڅ توپير نشته په مور کې
دا مار او لړم څه دي سور بنامار هم تېروو

د روس ټوله اسيا مونږه له ستونې تېره کړې
مخ ته دا فرعون راغلی دا هوښيار هم تېروو

ازادي و لوی نعمت ته زموږ هر څه قرباني دي
زندان چې تېروو زخم پرهاړ هم تېروو

غايه افغانان به شهيدان يا به غازيان شي
اغيار هم تېروو ورسره يار هم تېروو

اندېښنه زیاته شوه

د هرې ورځ په تېرېدو مې اندېښنه زیاته شوه
بلا دې واخلمه طالبه ستا خرچه زیاته شوه

دا غر او پر او د سکوترو بې مطلبه رفتار
د کوم درکه دې طالبه دا پیسه زیاته شوه

مظلوم ولس سپوره ډوډۍ خوري بس ناچاره به وي
ته گوشت، پلو، بنورواوې خوره ستا خو فایده زیاته شوه

د ولسي او د طالب له ورايه فرق معلوم دی
دا خويي ځکه لباسونو کې مزه زیاته شوه

دا بعضې بعضې شکر خدایه راته ښه چاغ شوي
وايه لالیه دغه ستا غوښه په څه زیاته شوه

هغه تریخ وخت او ترخې شپې د پرون مه هېروه
شکر وباسه اوس خو ټوله منطقه زیاته شوه

ته د ولس په دې ناخوالو باندي ځان خبر کړه
که مثبت کم شوه د منفي بيا نتیجه زیاته شوه

لارې سپک ولسه جوړه که ثوابونه ډېر دي
د ثواب کار پخپله نه کړې دا لانجه زیاته شوه

هر یو واکمن به د مظلوم ولس ځواب ور کوي
مه هېروه که دې په ژوند کې ورځ او شپه زیاته شوه

غایب قسم خوري ما خو ډېر واکمن ذلیل ولیدل
چا چې د خپل مظلوم ولس نه فاصله زیاته شوه

د نوروزک د پېښې يوه خاطره

يوه قيصه درته کومه د خپل کلي نوروزک
يو ميين و چا خنې کړې دا په منځ کې د سرک
انفجار شو پر رنجري په هوا پورته ټوټې شوې
نه رنجره نه کسان ول له يو مخې شوله ورک
عسکر د حکومت راغلل ټول کلي محاصره شو
اخ و ډب په کلي جوړ شو د مظلوم نه و درک
په بې رحمه يې هر څوک له خپل کورونو را ايستله
د ټوپک لرگي وهل وو، ويل وځغلي چابک
د چا وينې يې کړې ټوپې د چا شنه کړل بدنونه
هر عسکر وروره په لاس کې را خيستلی و کوتک
نه روغ رنخور مالوم و، نه دليل و، نه خبرې
په کانه ليوني باندي واري وشول د سټک

را جمع ټول ولس کړ سپکې سپورې هم کولې
مونږه ټوله قطار ناست و هر سړی حیران هک پک

د تعجب خبره دا وه، ویل مین دی تاسو ایښی
چا خو هېڅ نه شو ویلی، و په لاس کې یې ټوپک

اته کسان یې مور په دې پېښه کې تورن کړو
په موټرو کې سپاره کړو هم په لاس یې کړو ولچک

یو څو ورځې بندیان و اخر خلاص له دې عذاب شو
تر ابدې به بندیان وای د ولس نه وای کمک

اخر دا مظلوم ولس به دغه شپې چېرې سبا کړي
د ټوپک میل ورته ښیې هم چې وي له قهره ډک

بې گناه گنهکاران شو د دې خپل عمل د لاسه
را سره که دا عمل وي د خوښي به نه وي څرک

د غایب دغه ښېرا ده چې مظلوم ازاروي څوک
ته پرې خپور د غم عذاب کړې ته پرې خپور د غم تلنک

نصیحت

دا به ځمکه دا اسمان وي نه به زه یم نه به ته یې
د ژوند خو ورځې دوران وي نه به زه یم نه به ته یې

نه خو پاتې انبیا شول هر څه خاورو لاندې کړي
تس لاسونه ترې روان وي نه به زه یم نه به ته یې

رڼه ستا دا نعمتونه مور نا شکره بندگان یوو
تا ته بسکته مو چشمان دي نه به زه یم نه به ته یې

په امېد د دې دنیا مور په اوږده منزل روان یوو
نا گهانه مرگ عیان وي نه به زه یم نه به ته یې

مور په غم کې د دنیا یوو د عقبا نه بې پروا یوو
سود مو کم دی ډېر مو زیان وي نه به زه یم نه به ته یې

شپې او ورځې چې تېرېږي مور لنډېږو قبر خوانه
اوس خوښي وي بیا خپگان وي نه به زه یم نه به ته یې

نه خلاصېږو له اجله که مو ډېر مال او دولت وي
په نمبر سره روان وي نه به زه يم نه به ته يې

تور لحد د وحشت خای دی سر دې بڼگته کړه گربوان ته
بيا دې تېر ساعت ارمان وي نه به زه يم نه به ته يې

نه مو پښې د عبادت دي نه لاسونه د سخا دي
په هر څه کې مو نقصان وي نه به زه يم نه به ته يې

سوال خُواب د ميزان تله د سقر نه پنا غواړو
نيکي نشته ټول عصيان وي نه به زه يم نه به ته يې

امېدوار يې د رحمت يوو شفيع ته شې يا رسوله!
دا غايب په وېر د خُان وي نه به زه يم نه به ته يې

بل څه نشته

دز او ډوز دی هم بمبار دی بل څه نشته
هر سړی په غمو بار دی بل څه نشته
خوشحالي په تمه تمه عمر تېر شو
ډېر مو خوار دا انتظار دی بل څه نشته
مرد هغه دی د هغې دنیا سوچ وکړي
دا دنیا یو شپه سهار دی بل څه نشته
چې د دین او د اسلام نه ځان فدا کړي
دا عاشق په کردگار دی بل څه نشته
هم د خدای په نامه ایښی یې خپل سر وي
زه غلام، دی مې بادار دی بل څه نشته
د پتنگ په شان په شمع باندي ځار شو
هم عاشق دی هم یې یار دی بل څه نشته
سور بنامار مو په وطن کې په ملا پرې شو
دا د خدای د احسان کار دی بل څه نشته
چې د خدای په نامه تللی کوم انسان وي
غایب ټوله ترېنه ځار دی بل څه نشته

د احساس

د عزت او د ابرو احساس به نه وي
در کوي تا ته لستونی لاس به نه وي

که د خوله شوه په لهب سترگي ناکاري
بربنده نه دی د حیا لباس به نه وي

وروسته نه گوري هر څوک په مخه لارل
چي په بڼه او بد پوهپري قیاس به نه وي

د نا اهلو به دا فرق له ورايه ښکاري
هم بي خوله هم بي وعده وي پاس به نه وي

هغه څوک چي و مظلوم ته کمين گوري
ور نصيب به يي سوټ خر وي آس به نه وي

ته يي څه له لټوي لوړو قصر و کي
دي ناکارو ته کوز گوره پاس به نه وي

دا دنیا له خپرو ډکه لار صحي که
تل به دا اسان منزل او کراس به نه وي
د لا مخکې پوشیده جامې د کار وي
هم به در، هم به موجود وي داس به نه وي
زه غایب به تا ته داسې مثال در کړم
مثلث قاعده، ضلعي وي راس به نه وي

د پاگل یم

چې په خپل ژوند اعتبار کړم غټ پاگل یم
د امېد په تمه کار کړم غټ پاگل یم

د ازار نه چا بازار لیدلی نه دی
دا چې بل چاته ازار کړم غټ پاگل یم

په خپل تبغ باندې مې دواړې پښې پرې شوې
زه چې بل باندې گوزار کړم غټ پاگل یم

راته مخکې مې نیکه او پلار پناه شول
زه له دې څخه انکار کړم غټ پاگل یم

د سقر او د جنان لاره معلومه
نفس شیطان په خوښه کار کړم غټ پاگل یم

هېڅ عمل د رها توب را سره نشته
دا چې فخر په نامدار کړم غټ پاگل یم

چي په ژبه دي اقرار تصديق په زړه وي
تس په ژبه چي اقرار کړم غټ پاگل يم

دا اغيار خو زما نیکونو پېژندلی
دا اغيار چي ځان ته يار کړم غټ پاگل يم

راته گران شو تا تمیز د بنو او بدو
هر جاهل ځان ته بادار کړم غټ پاگل يم

د خپل سر تشخيص مې وکړ مغز نه وه
بي مغزو غايب هوبسيار کړم غټ پاگل يم

کتاب

نه ملگری د کتاب شوم

نه د چاد سوال خواب شوم

نه د پلار مال او دولت شته

نه ملک شوم نه نواب شوم

نه صوفي شوم پرهیزگاره

غرق د جهل په دریاب شوم

نه عابد او نه سخی شوم

نه دعاننه د ثواب شوم

نه طالب د دین د لاری

نه ملازه د محراب شوم

خان مې نه دی په اختیار کې

د شیطان سره په چاپ شوم

د قسـمت کاسـه چـه ده
نه بسـوروا نه د کـباب شـوم
د دې حـرص ظـالم د لاسـه
نه مـرځه خـټه په خـواب شـوم
نه مـې کـسب وظيفـه شـته
نه حاکـم شـوم نه جنـاب شـوم
دې نه ورک په دنيا بـه يم
زه غايب ومـه غياـب شـوم

نصیحت

ځان کې نښه د رحمت کا
بیاته تمه د جنت کا

په اوږو ناست ملایک دي
و شیطان ته حقارت کا

د ثواب په طلب درومه
په گناه تل ندامت کا

بدن تل په بدې پرزي
د نېکانو یې خدمت کا

په لهب کې ژوندون مه کړه
تل د بسو خلکو خصمت کا

هم په دواړو کې لذت کا
بنېدگي د شریعت کا

د عباد حق خو فرضي وي
هم ياري د جماعت كا

پيغمبر امتي وايي
خُان امت كا خُان امت كا

هر خه تا ڪري غايه
خُان پخيله ملامت كا

علم

نه مې دولت نه مې حساب په کار دی
زما قلم، کاغذ، کتاب په کار دی
که عزت غواړې نو په علم غواړه
نه دنیا دار او خان، نواب په کار دی
بنده ته وگوره دې خپل عمل ته
ستا سره هغه سوال، خواب په کار دی
نه خپله پوه وي، نه د بل چا منې
دې لټ خاړوي لره قصاب په کار دی
په الوتو خو مرغان ټول الوزي
اوچت پرواز ستا د عقاب په کار دی
يې نا اگاه خان چې اگاه بولي ته
دې بې انصاف ته سم عذاب په کار دی
په علم خان پوه کړه غایبه لاهم
نه دې خوښي راحت او خواب په کار دی

خبرې

ته زما خبرې اورې، وایه ستا خبرې کومې دي
په غوسه یې ولې ما ته د خندا خبرې کومې دي
په لټون د غماز ولې ای اشنایه ته خپه شوې
د جفا چې کړې خبرې د وفا خبرې کومې دي
زه ستا په انتظار ومه قاصد ته ډېر بڼه راغلي
په بېره راته وایه د اشنا خبرې کومې دي
وعده دې د سبا کړه ستا سبا دې سل سبا شوه
اوس خو سبا شوې د سبا خبرې کومې دي
گرم اوس بازار د حسد او کینه بغض شو
کاذب شول مجلسونه د رښتیا خبرې کومې دي
تا به راته ویل چې په هر درد کې دې همرايمه
ته خو ما پورې خندېږې د ژړا خبرې کومې دي
هر سړی غایبه غلام به تر مطلبه وي
هر څه دنیايي شوه د عقبا خبرې کومې دي

بلا وړ پسي

که خدايدادخپل او که منگل وړان شو، بلا وړ پسي
که د ولس کور او غوجل وړان شو، بلا وړ پسي
د خوشحالي نه ډک کورونه څه خندا وه پکي
اوس په ژړا رانجه کجل وړان شو، بلا وړ پسي
مظلوم ولس رنځور په کور کي شو درمل په ارمان
ورته په مخکي لار او پل شو، بلا وړ پسي
عجب هدف دی د ولس مرمی خطا نه درومي
که د چا مخ، شا او بغل وړان شو، بلا وړ پسي
ظالم د لري ننداره کوي همداسي وايي
هغه کور وړان شو هغه بل وړان شو، بلا وړ پسي
غورونه نشته که هر خو په چيغو چيغو ژاري
که زراعت، باغ او ځنگل وړان شو، بلا وړ پسي
دا غټ توپونه او ړندي بمباري گوره ورته
که د يوه پر ځای کي سل وړان شو، بلا وړ پسي

د موجوده د غم توپان نه خوګ محفوظه نه دي
د چا چارگل، د چا اوربل وړان شو، بلا وړ پسي

د ماشي گوته به دي تا اشنا په بلا واري
د چا چي زړه، د چا گوگل وړان شو، بلا وړ پسي

زموږ د سپيرو کورو لوگي او لمبي پورته شولي
که سر او مال مو په يو حل وړان شو، بلا وړ پسي

دا د ولس تباهي هر چا خو خپل حق گنلي
که د غايب شعر او غزل وړان شو، بلا وړ پسي

تمه ۲۰

حرامخوره مې بد ايسي په چرسيانو کې څه تمه
ديسکو، فېشن ځوانان شول فاسقانو کې څه تمه
چې مې رېره شوله سپينه اوس هر چا ته احمق بڼگارم
زامن راته پلاران شول، دې پلارانو کې څه تمه
چې نه وي سړيتوب نښه د ده بڼکلي وجود کې
دا چل او دوکه باز دي لوفرانو کې څه تمه
په دود سترگې رنډې شوې په لمبه نه تاوده کېږي
په دوستۍ به ستا شرمېږي دې خپلوانو کې څه تمه
خپلوي اوس يو رواج شو او رواج هم پسې ورک شو
ځان پوه او هونښيار بولي هونښيارانو کې څه تمه
ټولې ونې بې مېوې شوې او صاحب کې مېوه نشته
ولې که ناجو دي چنارانو کې څه تمه

۲- يو ډول ونه يا درخته ده، (وله) ورته وايي.

چورندڪ تربنه بهتر دي په حالو ڪي حساب دي
ڪرڪ شو مردارخور په تور ڪارغانو ڪي شه تمه

عجب وخت دي راغلي چي هر شه مو په نور ڪج ڪي
مشران چي ڪبرجن شول په ڪشرانو ڪي شه تمه

د دين، هېواد احساس په زړه ڪي نه لري غايبه
په داسي عالمانو، شاعرانو ڪي شه تمه

فساد

چې په ملک کې مو فساد شو
حق خپه شو، باطل بناد شو
دا افست لکه کومې راغی
چې ملوث مو ټول هېواد شو
پلمې جوړې د رشوت شوې
د مظلوم د خولې فریاد شو
د خدای وېره زړه کې نه وي
نو خراب یې ژوند بنیاد شو
بدبختي مو په وطن ده
د فساد نوم په کې زیاد شو
بندي شولې د حق چيغې
چې منصور راته را یاد شو
صداقت او وفا نشته
ورک په هر چا اعتماد شو
که مو دا حال وي غایبه
هم تبا شو هم برباد شو

پرې ایښی

د سر خطر د هر چا خپل کلي او کور پرې ایښی
دا خو پرديو ظالمانو پر مور پرې ایښی
د خوار ولس مزدوري او روزگار پاتې تښتي
د ډز او ډوز د لاسه هر چا لو او لور پرې ایښی
ترس او گرمي ده، د ولس ماشومان دښتې کې دي
فرياد، ژړا نږدې هر چا خپل او خپل ورور پرې ایښی
تر شنه اسمان لاندې په دښته کې خپه ناست ومه
مار را څرگند شو ويل زما په کور دي کور پرې ایښی
ما ويل ظالمه مجبوري دلته راوستی يم
الله! زموږ ته دي د امن کوم يو لور پرې ایښی
ای زورورو! خدای ته وگورئ نور لرې لار شئ
مور خو و ناسو ته دا ستا د ټوپک زور پرې ایښی

بې له کافر د بل د لاسه دومره نه ژاړمه
د مسلمان په منځ کې تل د نفاق اور پرې ایښی
د هر بادار امر منو، نور غلامان اوسېږو
د خپل د لاسه مو دا خپل ځان ته پیغور پرې ایښی
دا تباهي او بدبختي په مور روانه وي تل
دا خو مو ځکه و خپل ځان ته عمل تور پرې ایښی
دغه مظلوم ولس تبا شو هېڅ قصور یې نشته
بس غم، غوسې ته یې غایب تل په تنور پرې ایښی

﴿ خارجي زلميانو ته ﴾

مه گرځئ ای خلکو د خارج روپو کيسو پسې
بيا به ارمان وکړئ د خپل هغه تېر وختو پسې

ومي لېره پلاره چې دا بد ژوند درته ښه کړمه
کوره او وږې خېټه به دې زه درته مړه کړمه
ډېر به دنيادار شې بيا به گرځې بېلډينگو پسې

پېژنم دې خويه خپل دوکه را سره مه کوه
دا مې ډېر ښه حال دی نور قرضدار مې د چا مه کوه
بيا به زه ژرېرېمه د تېرو ورځو، شپو پسې

زوی ويل باباجانه هغه څوک چې دنيادار دي نن
ښه ماږه اوسېږي بس هر څه يې په اختيار دي نن
په وطن کې گټه نشته هغه تللي په ملکو پسې

ای بچيه واوره هر څوک ستا په شان لوفر نه دي
خپل په ژوند پوهېږي د دنيا نه نا خبر نه دي
د يوې روپۍ لپاره ځان اچوي گړنگو پسې

بښځې ويل سرپه دا زما زوی خو لوفر نه دی
بښه غیرتي ځوان دی څوک د ده نه خو بهتر نه دی
په خپله نه پوهېږي ولې خاندي زما بچو پسې

ولېږه خارج ته چې زوی وگټي پیسې درته
دا بنایسته زلمی دی ته یې څه له ډېر رتې راته
سیال او شریک خاندي دا زموږ سپیرو جامو پسې

پلار ويل قرض به وکړم خارج ته زوی لېږمه زه
ځان او وږې خپته د لاسو په بېله مړومه زه
یا به دنیا دار شم یا به غرق شم تر غوږو پسې

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**